

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē yuddhakāṇḍē

॥ *triṃśaḥ sargaḥ* ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ *triṃśaḥ sargaḥ* ॥

rāvaṇaprahitānāṃ guptacarāṇāṃ śārdūlasya ca taṃ prati
vānarasēnāyāḥ samācārasya bōdhanam
tatratyapramukhavīrāṇāṃ paricayadānam ca

tatastamakṣōbhyabalaṃ
laṅkādhīpatayē carāḥ |
suvēlē rāghavaṃ śailē
niviṣṭaṃ pratyavēdayan || 6.30.1 ||

cārāṇāṃ rāvaṇaḥ śrutvā
prāptaṃ rāmaṃ mahābalaṃ |
jātōdvēgō'bhavat kiñci -
cchārdūlaṃ vākyamabravīt || 6.30.2 ||

ayathāvacca tē varṇō
dīnaścāsi niśācara |
nāsi kaccidamitrāṇāṃ
kruddhānāṃ vaśamāgataḥ || 6.30.3 ||

iti tēnānuśiṣṭastu
vācaṃ mandamudīrayan |

tadā rākṣasaśārdūlaṃ
śārdūlō bhayaviklavaḥ || 6.30.4 ||

na tē cārayituṃ śakyā
rājan vānarapuṅgavāḥ |
vikrāntā balavantaśca
rāghavēṇa ca rakṣitāḥ || 6.30.5 ||

nāpi sambhāṣituṃ śakyāḥ
sampraśnō'tra na labhyatē |
sarvatō rakṣyatē panthā
vānaraiḥ parvatōpamaiḥ || 6.30.6 ||

praviṣṭamātrē jñātō'haṃ
balē tasmin vicāritē |
balād grhītō rakṣōbhi -
rbahudhāsmi vicāritaḥ || 6.30.7 ||

jānubhirmuṣṭibhirdantai -
stalaiścābhihatō bhṛśam |
pariṇītō'smi haribhi -
rbalamadhyē amarṣaṇaiḥ || 6.30.8 ||

pariṇīya ca sarvatra
nītō'haṃ rāmasaṃsadi |
rudhirasrāvidīnāṅgō
vihvalaścalitēndriyaḥ || 6.30.9 ||

haribhirvadhyamānaśca
yācamānaḥ kṛtāñjaliḥ |

rāghavēṇa paritrātō
mā mēti ca yadṛcchayā || 6.30.10 ||

ēṣa śailaśilābhistu
pūrayitvā mahārṇavam |
dvāramāśritya laṅkāyā
rāmastiṣṭhati sāyudhaḥ || 6.30.11 ||

garuḍavyūhamāsthāya
sarvatō haribhirvṛtaḥ |
māṃ visṛjya mahātējā
laṅkāmevātivartatē || 6.30.12 ||

purā prākāramāyāti
kṣipramēkataram kuru |
sītāṃ vāpi prayacchāśu
yuddham vāpi pradīyatām || 6.30.13 ||

manasā tat tadā prēkṣya
tacchrutvā rākṣasādhipaḥ |
śārdūlaṃ sumahadvākya -
mathōvāca sa rāvaṇaḥ || 6.30.14 ||

yadi māṃ pratiyudhyantē
dēvagandharvadānavāḥ |
naiva sītāṃ pradāsyāmi
sarvalōkabhayādapi || 6.30.15 ||

ēvamuktvā mahātējā
rāvaṇaḥ punarabravīt |

caritā bhavatā sēnā

kē'tra śūrāḥ plavaṅgamāḥ || 6.30.16 ||

kiṃ prabhāḥ kīdrśāḥ saumya

vānarā yē durāsadāḥ |

kasya putrāśca pautrāśca

tattvamākhyāhi rākṣasa || 6.30.17 ||

tathātra pratipatsyāmi

jñātvā tēṣāṃ balābalam |

avaśyaṃ khalu saṅkhyānaṃ

kartavyaṃ yuddhamicchatā || 6.30.18 ||

athaivamuktaḥ śārdūlō

rāvaṇēnōttamaścaraḥ |

idaṃ vacanamārēbhē

vaktuṃ rāvaṇasannidhau || 6.30.19 ||

atharkṣarajasaḥ putrō

yudhi rājan sudurjayaḥ |

gadgadasyātha putrō'tra

jāmbavāniti viśrutaḥ || 6.30.20 ||

gadgadasyātha putrō'nyō

guruputraḥ śatakratōḥ |

kadanaṃ yasya putrēṇa

kṛtamēkēna rakṣasām || 6.30.21 ||

suṣēṇaścātra dharmātmā

putrō dharmasya vīryavān |

saumyaḥ sōmātmajaścātra

rājan dadhimukhaḥ kapiḥ || 6.30.22 ||

sumukhō durmukhaścātra

vēgadarśī ca vānaraḥ |

mṛtyurvānararūpēṇa

nūnaṃ sṛṣṭaḥ svayambhuvā || 6.30.23 ||

putrō hutavahasyātra

nīlaḥ sēnāpatiḥ svayam |

anilasya tu putrō'tra

hanūmāniti viśrutaḥ || 6.30.24 ||

naptā śakrasya durdharṣō

balavānaṅgadō yuvā |

maindaśca dvividaścōbhau

balināvaśvisambhavau || 6.30.25 ||

putrā vaivasvatasyātha

pañca kālāntakōpamāḥ |

gajō gavākṣō gavayaḥ

śarabhō gandhamādanaḥ || 6.30.26 ||

daśa vānarakōṭyaśca

śūrāṇāṃ yuddhakāṅkṣiṇām |

śrīmatāṃ dēvaputrāṇāṃ

śēṣaṃ nākhyātumutsahē || 6.30.27 ||

putrō daśarathasyaiṣa

siṃhasaṃhananō yuvā |

dūṣaṇō nihatō yēna

kharaśca trisīrāstathā || 6.30.28 ||

nāsti rāmasya sadṛśē

vikramē bhuvi kaścana |

virādhō nihatō yēna

kabandhaścāntakōpamaḥ || 6.30.29 ||

vaktuṃ na śaktō rāmasya

guṇān kaścinnaraḥ kṣitau |

janasthānagatā yēna

tāvantō rākṣasā hatāḥ || 6.30.30 ||

lakṣmaṇaścātra dharmātmā

mātaṅgānāmivarṣabhaḥ |

yasya bāṇapathaṃ prāpya

na jīvēdapi vāsavaḥ || 6.30.31 ||

śvētō jyōtirmukhaścātra

bhāskarasyātmasambhavau |

varuṇasyātha putrō'tha

hēmakūṭaḥ plavaṅgamaḥ || 6.30.32 ||

viśvakarmasutō vīrō

nalāḥ plavagasattamaḥ |

vikrāntō vēgavānatra

vasuputraḥ sa durdharaḥ || 6.30.33 ||

rākṣasānāṃ variṣṭhaśca

tava bhrātā vibhīṣaṇaḥ |

pratigṛhya purīṃ laṅkāṃ

rāghavasya hitē rataḥ || 6.30.34 ||

iti sarvaṃ samākhyātaṃ

tathā vai vānaraṃ balam |

suvēlē'dhiṣṭhitaṃ śailē

śēṣakāryē bhavān gatiḥ || 6.30.35 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē

yuddhakāṇḍē triṃśaḥ sargaḥ ||